

THE TIMES

"Geçişlerde duygular yoğundu..."

İngiltere'de yayımlanan The Times gazetesinin 24 Nisan 2003 tarihli sayısında, Michael Theodoulou imzasıyla yayımlanan makalenin çevirisi şöyle:

"Kıbrıslı Türk yetkililer 30 yıl sonra ilk defa, adanın iki tarafı arasında hareket serbestisine karar verdikten sonra, dün Lefkoşa'daki 'Yeşil Hattı' geçen ilk Kıbrıslı Rumlar arasında Paschalis Nikolay da bulunuyordu. Bu, duyguların çok yoğun olduğu bir gündü.

51 yaşındaki Nikolay, "Kıbrıslı Türkler çok dostça davrandılar. Bu çok muhteşimdi. Küçük köylerden geçiyorduk ve insanlar evlerinden çıkarak bize selam veriyor, bizi evlerinde kahve içmeye davet ediyorlardı. Ben bunun için 29 yıl bekledim. Tek amacım doğup büyüdüğüm yerleri görmek" dedi.

Adanın diğer tarafında da eşit derecede coşkulu bir karşılama vardı. Karşıyla adanın öte yanına doğru yola çıkan 45 yaşındaki Kıbrıslı Türk çiftçi Seyit Gülkan da, "Bu benim ziyaretlerimin ilki olacak" dedi. Diğer Kıbrıslı Türkler gibi onlar da "şöyle bir çevreye bakmak" istiyorlardı.

Öğleden sonraya dek, bini aşkın Kıbrıslı Türk uluslararası alanda tanınan güneydeki Kıbrıs Rum tarafına, yaklaşık 550 Kıbrıslı Rum da kuzeye geçmişti.

Öte yandan "Berlin Duvarı" benzetmelerine karşı Kıbrıslı Rumlar, aşırı iyimserlikten kaçınarak, ihtiyatlı olunmasını istediler. Hükümet sözcüsü, "Serbest geçişi destekliyoruz, fakat Kıbrıs sorunu çözülmediğinden duvar henüz yıkılmamıştır" dedi.

Kıbrıslı Türk yetkililer, günlük geziler için ateşkes hattı boyunca kontrol noktalarının açılması kararının, eski İngiliz kolonisinde yaşayan birbirine yabancılaşmış halklar arasında güveni artırmayı amaçlayan bir iyi niyet tedbiri olduğunu kaydettiler.

MEDYA

Sevgül ULUDAĞ

sevgul@yeniduzengazetesi.com

Adayı ikiye ayıran 1974'teki Türk işgalinin ardından, evlerinden sürülen binlerce insan bir daha geri dönemedi. Tecrübeli Kıbrıs Türk lideri Rauf Denktaş, her zaman temastan kaçınmaya çalışmıştı, bu nedenle söz konusu karar Kıbrıslı Rum yetkililer tarafından şüpheyle karşılandı. Kıbrıslı Rum yetkililer, bu kararın dikkatleri Denktaş'ın barış sürecinde gösterdiği "olumsuz tavrın" üzerinden çekme amacı taşıdığını söylediler.

Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği diplomatları, geçtiğimiz ay BM önderliğinde gerçekleştirilen ve önümüzdeki yıl AB'ye katılmadan önce adanın yeniden birleştirilmesini amaçlayan görüşmelerin başarısızlığa uğramasından Denktaş'ı sorumlu tutmuşlardı. Denktaş, Kıbrıslı Rumların AB'ye katılmakla elde edecekleri faydalara ortak olmalarını sağlayacak bir anlaşmaya varmayı başaramadığı için, kendi yoksullaştırılmış halkından da görülmedik oranda eleştiriyi alıyordu.

Dün Avrupa'nın bölünmüş durumdaki son başkenti Lefkoşa'da, BM denetimini altında bulunan tampon bölgeden geçmek bir zaman tünelden geçmek gibiydi. Uluslararası tecrit nedeniyle yıllardır yoksullaşan Kıbrıs Türk kesiminde binalar daha alçak ve yıpranmış, dükkanlar eski püskü görünümündü, insanlar ise pejmürde haldeydi. Bir kaç yüz metre ileride ise, uluslararası toplumda tanınan ve kozmopolit bir yapıya sahip olan Kıbrıs Rum kesiminde, caddeler pahalı arabalarla, dükkanlar da son moda mallarla doluydu ve pek çok evde Asyalı hizmetçiler çalışıyordu.

The Washington Times

"Kıbrıslılar Yeşil Hattı geçti"

The Washington Times gazetesinin 24 Nisan 2003 tarihli sayısında Andrew Borowiec imzasıyla yer alan yorumun çevirisi şöyle:

"Kıbrıslı Türkler dün, refahi ve geçen 29 yıl boyunca düşman bildikleri halkı görmek için Lefkoşa'nın Rum kesimine akın ettiler.

Kıbrıslı Türk yetkililerin halkın serbest dolaşımına izin verdiği kararın ardından Kıbrıs'ın başkentini ikiye ayıran Yeşil Hat olarak bilinen sınıra doğru hareketlilik başladı.

Akşam saatlerinde yüzlerce kişi eski Ledra Palas oteli yakınlarındaki Kıbrıs Rum polislinin kontrol noktasında bekledi. Polis, sınırı geçmeye çalışanların Türk göçmenler olup olmadığını kontrol ediyordu. Bir polis memuru, "Bu sadece Kıbrıslı Türkler için" dedi.

Polis ve meslektaşları, bazılarının bebek arabalarıyla geldiği Kıbrıslı Türk kadın ve erkeklerle Rumca, Türkçe ve İngilizce karşışımı nükteyi bir dille konuşuyorlardı. Atmosfer bir pazar gezisi gibiydi.

Çok az Kıbrıslı Rum Kıbrıs Türk

kesimine geçti. Burada pasaportları kontrol edildi ve bu davranış, Kıbrıs Rum hükümeti tarafından Kuzey Kıbrıs'ın kendi yetkisini yasallaştırma hareketi olarak görüldü.

Kıbrıs Rum gazeteleri Kuzey Kıbrıs'ın son kararını Rauf Denktaş tarafından yapılan bir "şok hamle" olarak nitelendirdiler. Bazıları, bunun bir iyi niyet göstergesi ya da bir tuzak olup olmadığı konusunda şüpheliydi.

Kıbrıs Rum Kesimi sözcüsü Kipros Hrisostomides, "Bu karar yasa dışı. Bu, uluslararası toplumun dikkatini, Birleşmiş Milletler'in barış çabalarında Türk tarafının olumsuz tutumunu başka bir yöne çekme girişimidir" dedi.

Hrisostomides, Denktaş'ın adanın kuzeyinde egemenliğini kullandığını gösterme amacıyla olduğunu söyledi.

Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği, BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın adayı birleştirme planının kabul edilmemesinden dolayı Denktaş'ı suçladı.

Kıbrıs Rum kesimi yetkilileri, kimsenin kendi ülkesinde pasaport göster-

mesinin gerekmediğini iddia ederek Kıbrıslı Rumların pasaportlarını Türk tarafının inceleme gerekçesiyle kabul edilemez olduğunu belirttiler.

Ancak Kıbrıslı Rum polisler, görünüşe göre Türkiye'den gelen göçmenlere karşı bir önlem olarak, Kıbrıs Türklerin bütün belgelerini incelediler. Kuzey Kıbrıs'taki 200 bin kişilik nüfusun yaklaşık yarısını Türkiye'li göçmenler oluşturuyor.

Türk tarafına geçen Kıbrıslı Rumların pasaport şartından rahatsız olmadıklarını belirttiler.

Diplomatlar Türk tarafının uygulamalarını değerlendirmek için henüz erken olduğunu söylediler ve bazıları da bunun, başarısızlıkla sonuçlanan görüşmelerin etkilerini en aza indirmek için Denktaş tarafından gösterilen bir çaba olduğunu ifade ettiler.

Adanın yüzde 63'ünü oluşturan Rumca konuşan kesim, yılda kişi başına düşen yaklaşık 16 bin doları ortalama -Türk tarafının dört katı kadar- gelirle refah içinde yaşıyor."

KIBRISPOSTASI.COM

Ali BİZDEN

Kapılar açıldı. 2 yaşındayken Barış Gücü kamyonetiyle annemin kucagında geçtiğim Yeşil Hattı, bugün elimi kolumu sallayarak, anımla geçtim geriye. Kapıları açtılar.

Ledra Palace'in kuzeye bakan KKTC girişinde memleket manzaraları. Elden ele dolaşan kimlikler, bağırma çağırma... Sıra yok, kim ne yapacak belli değil. Hatta kayıt yaptırmadan yürüyüp geçmek çok mümkün. Ama herkes uğraştığına göre biz de uğraşalım deyip kimliğimizi veriyoruz. Bir beyaz kağıda numaramızı yazılıyoruz, geri alıyoruz. Kapılar açıldı.

Biraz yürüyoruz. Uzunun bir kuyruk. Bir sürü Rum polis, üniformalı, belinde tabanca. Gazeteci ordusu. Kuzeye geçen endişeli gözlerle dolu Rum plakalı Rum arabaları. İçlerinden mutlaka bir yaşlı Rum kadın var. Çoğu da siyah elbiseli. Kapıları açtılar.

2 saat kuyrukta bekliyoruz. Bu arada Kıbrıs Cumhuriyeti pasaportu, kimliği ve doğum kağıdı olanlar sırada bek-

letilmiyor. Çocuğu olanlar öne alınıyor. Kapılar açıldı ya, güneye geçiyoruz. Kayıt kabul işleminden sonra daha da güneye yürüyoruz. Çok yabancıyız. Gelen geçen bakıyor. Biz de onlara bakıyoruz. Güneydeyiz.

Teyzem, 2 yeğenim, annem, yeğenlerimin oğlu ve kızı, 7 kişiyiz. Hedef Baf, hatta Mandırya. Teyzemle annem doğdukları ve 1974'e kadar yaşadıkları köylerini görecek. Onları götürüleceğiz. Saat 17:00. Git gel Mandırya 4 saat. Taksici 100 Kıbrıs Lirası'na götürürüm diyor. Telefon çalıyor. Dayılar falan endişeli. Bekleseydiniz diyorlar birkaç gün. Hafta sonu arabalı geçişi kabul edecekmiş Rumlar, diyorlar. Beraber gideriz köye. İyi diyoruz, zaten çok pahalı. Neredeyse 1 asgari ücret, hatta orta halli bir maaşın yarısı 100 Kıbrıs Lirası.

Dolanıyoruz. Uzun Yol dedikleri o meşhur caddeye dalıyoruz. Mağazalar, mağazalar. Yürürken her geçen 10 kişiden ortalama 8'i ile selamlaştım. Hepsi Türk. Dondurma yiyen Türk. Alışveriş yapan Türk. Kahve içen Türk. Oturan

Türk. Yürüyen Türk.

Yolun ortasında iki Rum konuşuyor. Ellerinde 500 bin TL'lik bir banknot. "Hatıra, hatıra" diyor bana. Sinirleniyorum. "Sana hatıra, bize para diyor. Anlamıyorum. Türk Lirası, ancak bir hatıra eşya değeri taşıyor Rumun gözünde diye. Sonra yoksa bu Rumla geçtik diye herşeyden vazgeçtik diye mi düşünüyor diye soruyorum kendime.

Annem kayboluyor. Bir ayakbağı sohbet. Rumla konuşuyorlar. Ne diyor, diye soruyorum. Adam "siga siga" diyor, yavaş yavaş. Huylanıyorum. Yavaş yavaş ne diyor bu adam, diye soruyorum. Yavaş yavaş düzelecek diyor Rum. O da Gimek, Cumartesi geçmek istiyormuş. Gelsem buyursun diyor.

Dondurma alıyoruz. 7 kişiyiz, ben yemedim ama. Rumun dondurması. Örencilerim selam hoca diye kuyruğa giriyor dondurmacıda. Selam diyor. Dondurmacı da Gimek bir Rum. İyi oldu, diyor. Siz de gelsenize diyor. daha iyi olur. O da Cumartesi geleceğimi bekleriz diyor. 6 dondurma 4.99 Kıbrıs Lirası.

Kızma bir bebek alıyorum. İnsan yurt dışına gider de hediye almaz mı kızına? O da 4.99 Kıbrıs Lirası.

Sonra aklıma geliyor. Kıbrıs'ta ama yurt dışındayım gibi. Her yer yabancı. Tanımıyorum. Hafif bir tedirginlik var. Biri birşey der beklenişler. Her an kafa tutmaya hazır bir gerilim. Kimsenin umurunda da değiliz oysa.

Saat 20:00 gibi dönüyoruz. Kapıları açıldı ya. Giriş çıkış serbest.

Kızım geçemiyor. Eşim geçemiyor. Eşim Ankara doğumlu. Kızım KKTC doğumlu ama kimliği falan yok. Kapıları açıldı ama...

Hafta sonu araba sorunu çözülüyor. Rum KKTC plakalı arabalara geçiş verirse, ailecek Mandırya'ya gidiyoruz. Ama ne olur ne olmaz Petsas & Sons Ltd. kiralık araba servisinden bir karete alıyoruz. "Arayın sınırdan alıp gelin"

lim" diyor. Kapılar açıldı ya. Bakalım artık.

KİYE'Yİ KİM BIRAKIYOR

Barlas

Ma MAHİT...
mun ç...
"İşg...
geleni...
zaman...
yenilm...
Hiç...
bir hall...
Rumla...
yenide...
istediğ...
Dün...
daşlar...
çözüm...
empoz...
basiret...
Kıbrı...
bizlerin...
ni tekr...
menin...
malıyız...
Bu...
saygı...